

Ris och ros.

"En vanlig artikel av "estlandssvensk kaliber", kommer väl en och annan att tänka, då han fördjupat sig något längre ned i artikelns rader. Ja, mycket riktigt! Det är en artikel, som vi sett många av samma art. Vad är emellertid mera estlandssvenskt än detta, att åter och åter komma fram med samma sak, som redan för länge sedan sett dagen. Det vi engång fått för oss, kunna vi icke lämna så fort och det vi engång kommit "i sväng med", "svänga" vi med tills alla andra tröttnat me't, men vi fortsätta bara. Det är ju estlandssvenskt. Sålunda gjorde ju farfar och far, varför skulle jag icke göra likaså? Detta är vår största svaghet, men samtidigt också vår styrka. En del ungt folk ha försökt förklara denna "farfarsmetod" som våra stoltaste traditioner. Ja, sannerligen, stolthet finner man väl i satsen: "Sålunda gjorde min farfar och så gjorde min far och även jag gör sålunda!" Kan man emellertid kalla det för traditioner? Jag skulle svara: knappast. Ätminstone inte i detta ords bästa betydelse, som vi känna och förstå det. Man måste, såvida det låter sig göras anpassa det "gamla goda" efter våra förhållanden. Allt, som är gammalt är icke så avgjort gott. Jag nämnde det goda. Man måste sortera materialet, d. v. s. försöka göra det efter sin bästa förmåga, så som vårt samvete och sunda förnuft bjuder oss att göra det. Ha vi då gjort rätt, det få våra efterkommande bedöma. De

kanske ofta få använda uttrycket: "Sålunda gjorde far, men det var inte gott, jag måste göra det annorlunda och — bättre." Vi måste lära oss att redan nu tänka, kanske allting som far gjorde inte var så bra att vi inte kunde göra det bättre.

Huru långa känns inte höstkällarna då och då? Om du tänker noga efter, medger du detta och kanske tillägger ännu: och så tråkiga! Har du då tänkt på att försöka förena nyttigt med tidsfördriv? Knappt. Du svarar väl: "När jag arbetar arbetar jag, när jag har ledigt gör jag ingenting." Också estlandssvenskt. Ingenting finns emellertid till, som det ej är någon mening med. Så även med de långa och tråkiga kvällarna. De finnas ej endast till därför att folk skall ha tråkigt. Tvärtom. De finnas till för att människan skall kunna koncentrera sig ett slag och beväpna sig mot kommande duster. Helt enkelt för att människan skall kunna se sig i spegeln, kritisera sina gjorda steg och övertänka bättre och nyttigare sådana. Man finner ofta att man bort göra vissa saker annorlunda. Nu måste man riktigt noga göra planer för nästa, som redan måste ske med mindre fel.

Vad som mest fattas oss estlandssvenskar är just spegeln, självkritiken och bromsen. Vi sakna självkritik mera än något annat folk. Och avundsjuka är vi. Den bekanta kungliga svenska avundsjukan har i oss en mycket större dyrkare än i rikssvenskarna. Hur ofta ha vi icke avundats vår granne, att hans galeas seglar med bättre

frakter än min, att hans gård är bättre skött än min. Därvid tänka vi inte på att försöka upp-arbeta vår egen gård till samma nivå som grannens, att genom ärlig konkurrens få sin egen skuta att segla med lika stora förtjänster som hans. Nej, vi vänta bara med hela vår själ att det skall gå galet och snett för grannen. Vi önska kanske i vårt stilla sinne att grannens skuta skulle gå förlorad. Allt detta är redan sjukliga symptom hos ett folk. Ärlig konkurrens och ärlig kapp-löpning, där man försöker vinna på sin egen kraft, styrka och taktik — ej genom den andres svaghet, det är vad som för ett folk fram. Vi måste vara starka, ej lita på den andres svaghet, ejens försöka försvaga honom. En seger över en stark motståndare är bättre och tusen gånger sötare än över en svag.

All styrkas och framgångars hemlighet ligger i ett enda ord: system. Det är ingen brist på arbetsvilligt och arbetskunnigt folk hos oss, men det behövs system i arbetet. "Mera systematiskt", bör bli vårt valspråk. Allt vad du företar dig, gör det systematiskt. Det kommer att gå framåt. *Kal.*

Svenska dagen

firades i Tallin med en stämningfull fest i svenska skolan. Till den högtidliga akten hade bl. a. Sveriges nyutnämnde chargé d' affaires legationsrådet Hellstedt infunnit sig. Glädjande nog fanns bland publiken även 4 raska Vormsö ynglingar, vilka avtjänat sin värnplikt

Svenska dagen på Birkas folkhögskola

firades gemensamt av skolans elever och bygdens ungdomar. Dagen till ära höll rektor Byström ett medryckande föredrag i vilket hangav en tydlig bild av tiden vid Gustav II Adolfs regering och det kritiska läget som då hotade hela Europa. Programmet, som vidare upptog deklamation av lärarinnan Alma Stenholm och sång av Nuckö manskvartett, fängslade djupt åhörarna.

Det stämmingsfulla samkvämet, som gav en hel del impulser, avslutades med "Modersmålets" sång.

Svenska...

i Tallinn och funnit vägen upp till den gamla svenska skolan, där svenskarna pläga mötas både under allvar och lek.

Den 6 november är en allvarets dag både på grund av sin ursprungliga betydelse som åminnelse, samt även emedan den under tidernas lopp blivit svenskarnas största högtids- och samlingsdag. Med särskild klang och lyftning sjöngs därför helt naturligt Modersmålets sång som inledning.

Denna gång bjöds på särdeles vacker musik, i det att S. O. V:s styrelse hade anmodat en pianist och en violinist att medverka till programmet. En elegisk ballad för piano komponerad av prof. Öpik till Gustav II Adolfs minne slog särskilt an på publiken. De utomordentligt väl framförda violinnumren framkallade även livligt bifall. Med spånt intresse lyssnade man därpå till mag. H. Adolfsson från Svenska gymnasiet i Haapsalu, som höll föredrag om Gustav II Adolf. Talaren utgick från Snoilskys dikt Vita frun och sammanknöt med denna dikt Gustav II Adolfs liv och karaktärsegenskaper. Vidare påpekade talaren, att hjältekonungen icke blott var den store fältherren utan lika mycket de fredliga värvens man. Särskilt framhölls därvid hans arbete till fromma för Estland.

Kall och ansvar.

"Dast Bog tschin, dat i umä" "Ger Gud titeln ger Han också förstånd", är ett uttryck som ofta kom till användning i tsartidens Ryssland och då även delvis de baltiska provinserna.

Sedan dess har mycket vatten passerat Narovallet och numera har man en betydligt annan uppfattning om ifrågasvarande sats. Nu tror man inte blint på att kallet som sådant även giver förstånd, utan man fordrar att kallets utövare bör äga det innan han bekläder en viss post. Vidare är var och en av oss medveten om att kall och ansvar äro oskiljaktiga. Kall och ansvar äro begrepp, som angå oss alla. Ett kall är någonting, som vi icke kan komma i från. Vi kan möjligtvis byta ut det mot ett annat och så ha vi med detsamma ett annat kall, och samtidigt som man övertager det nya kallet medföljer automatiskt ansvaret. Varje arbete är ett kall och således har varje människa både kall och ansvar om den sedan är en arbetare, bonde, lärare, präst eller annat, det gör detsamma. Det är blott skillnaden hur var och en på sin respektive post utför sitt kall och känner sitt ansvar. Ansvaret till kallet kan tydas på mångahanda sätt, men hur man än vänder på det så visar resultatet följderna. När verk-mästaren synar arbetsresultaten har han lätt att bedöma vem som utfört sitt arbete med ansvar. Har man vandrat genom en by med öppen blick är det ej svårt att utpeka vilka av dess bönder fullgöra sitt kall med ansvar och allvar. På andra håll är det kanske svårare att bedöma. Det är fråga värt om en lärare som dagligen ger sina föreskrivna lektioner och på kvällen korrigerar elevernas häften så, att han går fri från skolinspektörens anmärkningar, uppfyller sitt kall med ansvar eller ej! Lika så om det är tillräckligt för en prästman, när han regelbundet håller sina predikningar varje söndag och två eller tre gånger i veckan harsina mottagninstimmar, samt att döpa och begrava efter behov. Likaledes kunde man räkna ut beträffande alla kall

och allt arbete. Vore det därför icke rätt att tänka sig rubriken: Kall, ansvar och lite till!

Är det icke ofta så att det är det där "litet till", som gör livet intressant, gör livet mer givande, gör livet värt att leva. Känns det någon gång svårt att göra det där "litet till" så låt oss tänka, att vi gör det för en kär vän, för en kär hembygd eller annat och genast sprider det ett ljus över arbetet och väcker fröjd i tanken. Låt oss alla därför enas om, att var och en av oss på sitt område utför sitt kall med ansvar och litet till.

Farbror Räps.

Vi som tagit studenten...

En och annan av oss, har kanske ibland kommit att tänka på en sådan sak, som att bilda ett slags sammanslutning av dem som flugit ut ur boet från Svenska Gymnasiet i Haapsalu. Idén är ju inte ny och inte heller min, men den har ej heller så vitt jag vet, varit närmare på grogrammet.

Våra grannar esterna ha sina sammanslutningar vid varje skola, och varför skulle icke vi också åstadkomma något liknande. Estniska skolorna ha ju visserligen utsänt flera studenter än Sv. G., men det får inte avskräcka oss. Det är ju en gammal sanning, att ett mindre antal har betydligt lättare att komma i förbindelse med varandra än ett större.

Är det icke så, att man ibland kommer att längta efter skolkamraterna. Vad är den och vad har han för sig, tänker man. Det har säkert en hel del av oss känt. Varför icke försöka komma i förbindelse med varandra då? Det skulle sannerligen vara roligt och nyttigt att t. ex. någon gång om sommaren samlas och få uppliva gamla gemensamma skolminnen. Föreningens uppgift skulle först och främst vara att samla de förskingrade fåren. Vi skulle stärka samhörighets-känslan som medlemmar inom samma familj. För att nu ta ett exempel ur vår egen krets, så låt oss nämna "Birksvännerna". Det inser väl alla, kan jag tro,

Heliga Birgittas bibel funnen?

Föreningen för Piritas förskönande i Tallinn har i dessa dagar erhållit uppgifter om en latinsk bibel, som är skriven på 14-talet och kallas heliga Birgittas bibel. Bibeln finnes i stadsbiblioteket i Danzig. Texten är präntad på utomordentligt fint och tunnt papper på 537 blad, och bibelns format är c:a 7×12×3 cm. Under 17-talet har bibeln på nytt blivit inbunden, varvid den tyvärr i betydande grad skadats. På främre pärmen finnes ett vapen och namnet Rogge, vilket i sinom tid varit välkänt och aktat både i Elbing och Danzig.

På bibelns första blad finnes en anteckning från 17-talet, att den tillhört Birgittinerordens grundare heliga Birgitta och av henne även skrivits. På följande blad finnes en anmärkning från 16-talet, att bibeln blivit funnen i Narva. Birgittinerklostret invid Tallinn härjades och förstördes som bekant av Johan den grymmes horder år 1577, och den ovannämnda anmärkning låter förmoda, att bibeln av ryssarna bortförts från klostret men av någon okänd anledning kvarglömts i Narva.

Osmussaars (Odinsholms) postbåt i sjönöd.

Förra torsdagen märkte man från Pöösapea (Spithamn) fyr-torn en motorbåt, som hissade nödflagga. Saken meddelades till Odinsholm, varifrån räddningsmanskap utskickades. Framkomna till den i sjöfara varande motorbåten, visade det sig vara Odinsholms egen postbåt, som fått motorkrängel. Alla kommo emellertid helskinnade i land.

Vi som...

att denna förening har sin uppgift att fylla.

Undertecknad vet ju icke hur man kommer att ställa sig till frågan om en sammanslutning av studenterna från det Svenska gymnasiet, men alltid kan frågan vara värd en diskussion. Känner sig någon intresserad för saken ifråga stå Kustbons spalter till förfogande.

Gustav.

Främmande vindar.

*Fräsande svartgröna vågor
vråka in över stäven,
Kostern klyver vita
skummet, som åter slutes
bubblande bakom kölen.
Främmande vindar jag väntar,
styr med sökande öga
bort genom brusande bränning
snabbt emot sjunkande sol.*

Edvin.

Pärnu-bron öppnad för allmän trafik.

Stora folkmassor vid stor-brons öppnande.

Söndagen den 6 nov. blev icke endast för oss svenskar en högtidsdag, utan även hela Pärnu kom att fira denna dag med särskild kläm, det gällde ju öppnandet av det mycket omtalade stor-bron.

Dagen till ära flaggades i hela staden, men så väntade man ju även höga gäster, framförallt presidenten K. Päts.

Kl. 2 anlände president K. Päts med svit. Först tog minister Viitak till orda och bad presidenten öppna bron för allmän trafik. Presidenten höll därefter ett kort tal, i vilket han betonade den goda viljan, som folket och staten haft, för att uppbygga landet under dessa år Estland varit självständig stat. Så följde det högtidliga ögonblicket, då presidenten klippte av den blå-svart-vita bandet.

Sedan den officiella delen undanstökats, samlades de höga gästerna till ett samkväm på "Endla". Under natten var hela bron illuminerad.

Det kunde kanske omnämnas i detta sammanhang, att bron kom att kosta omkr. 1,5 millioner kr.

30 personer omkomna vid eldsvåda.

Natten till den 6 nov. utbröt en eldsvåda i Oslo, som kom att kosta omkr. 30 personers liv. Elden fick sin början på 4-de våningen i en fototelje, där ett 30-tal ungdomar hade samlats till en festlig tillställning. Fyra stycken hoppade ut genom fönstret, men ådrogo sig därvid så svåra skador, att de dogo. De andra innebrändes.

Svenska dagen på Vormsi.

Den svenska dagen inleddes med vespergudstjänst i den gamla helgedomen över vilkens portal står 1632, Gustaf II Adolfs dödsår. Predikan hölls av kontraktsprosten Hj. Pöhl, som inramade hjältekonungens gärning i allhelgonadagens — minnenas och löftenas — betraktelse.

Efter vespern samlades den talrika åhörarskaran i prästgården där dagens aktus vidtog. Författaren Curt Munthe som höll högtidstalet skapade i sitt kärnfulla och nationellt betonade anförande en värdig minnesgård kring den store konungens gärning och tänkesätt som sporrar och sammansvetsar svenskar jorden runt. En kvartett med cittervirtuosen herr Feuchtenhofer gav åhörarna kvällens musikaliska upplevelse. Herr Johan Stenholms medryckande deklamation av Snoilskys "Lützen" var ett uppskattningsvärt bidrag till den stämningfulla dagen, som avslutades med "Modersmålets sång".

Ruhnu (Runö) får ny sjuksyster.

Syster Anna Ollén, som efter förtjänstrik arbetsår bland runöborna hemkallats för fortsatt tjänstgöring på sjukhus i Stockholm, har ersatts med syster Sylvia Oscarsson från Umeå. Inrikesministeriet har beviljat syster Oscarsson arbetstillstånd och hon har redan avrest till sitt nya verksamhetsfält. Vi hälsa henne hjärtligt välkommen till den krävande uppgiften på den lilla svenskön i Rigaviken.

Ungdomsverksamheten i full fart på Noarootsi (Nuckö).

Det frivilliga ungdomsarbetet, som under sommarmånaderna fört ett tynande liv på grund av att ungdomarna varit sysselsatta med arbeten på lantbrukets område, har nu åter börjat på allvar. Sången är tillsvidare vinterprogrammets huvudnummer. Men så småningom torde även studiecirkelverksamheten komma i gång.

Forts sid. 4.

A/B C. V. HELJESTRAND, Eskilstuna

Etabl. 1808.

tillverkar **RAKKNIVAR** i högsta kvalitet

Ungdomsverksamheten...

Även en kurs i brottning är redan planerad. Kursen kommer troligen att hållas den 11, 12 och 13 nov. och är avsedd för alla brottningsintresserade på Nuckö. Som instruktör fungerar Läänemaa-krets' idrottsinstruktör Kaasikov.

✧ **Världen runt.** ✧

Demokraterna ha fortfarande majoriteten, men republikanerna gjorde en oväntat stark insats vid valen i U.S.A.

Levande fjärrbild med ljud förevisas under dagarna för första gången i Sverige.

Den tyske legationssekreteraren von Rath avled på onsdagen i Paris.

Judarna i Berlin våga inte visa sig ute på gatorna efter attentatet på tyska ambassaden i Paris.

Sjuntorps Aktiebolag

SJUNTORP

Rekommenderar sina välkända tillverkningar.

E. W. JUST

Blekeri-Färgeri-Merserisation
Tel. 148 BROÅS 21 48

Utgivare:
Svenska Odlingens Vänner

Redaktion:

M. Westerblom, ansvarig red.
A. Stahl.
E. Nyman.

Rüütli 3, Tallinn.

Tel. 470-08.

Prenumerationspris:

Inrikes	Utlandet
1 år Ekr 2:—	1 år Ekr. 4:—
1/2 " " 1:—	1/2 " " 2:—

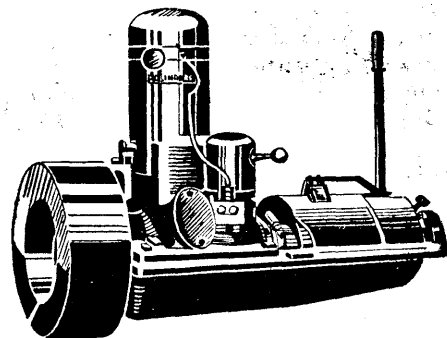
GEFLE MANUFAKTUR A.-B.

STRÖMSBRO

Utmärkta garnar för fiskeriändamål
REKOMMENDERAS.

A.-B. GESTRIKLANDS YLLEFABRIK
JÄRBO
FILTAR VADMAL, SPORTTYGER

Den lämpligaste
motorn
för östersjöfiske!

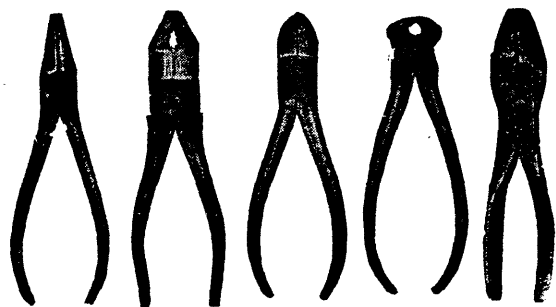
BOLINDER'S RÅOLJEMOTOR

typ W3, 1-cyl. med backslag, 8—10 hk.

Billig i drift.

Pålitlig i alla situationer.

A.-B. BOLINDER-MUNKTELL, ESKILSTUNA, SVERIGE

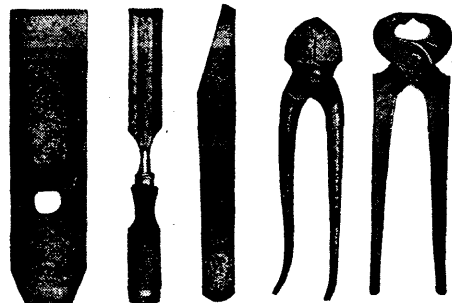

FABRIKSMÄRKE

REPRESENTANT

Fa. NILS OLSGÅRD

PIKK TÄN. 36/14
TALLINN

E. A. BERGS FABRIKS AKTIEBOLAG
ESKILSTUNA